

Biržų krašto muziejuje „Sėla“ – nauji eksponatai

Paskutinį šių metų ketvirtį muziejaus fondų rinkiniai pagausėjo 6786 eksponatais. Tai iš tiesų išpūdingas skaičius, kurį daugiausiai sudaro Biržų krašto fotografo Vilimanto Šmito 4835 vnt. fotonegatyvų, gausiai papildžiusių fotografijos rinkinį. Juose – Biržų krašto, Lietuvos ir užsienio šalių įvykiai bei žmonės nuo 1979 iki 2003 m. Minėtą rinkinį papildė ir kito žinomo Biržų krašto fotografo Zenono Meškausko negatyvų bei siaurajuosčių komplektas. Tai 89 kadrai, kuriuose Biržų miesto vaizdai bei keli Vabalninko miesto vaizdai (XX a. 9 deš.). Rinkinį papildė ir kelios įdomios portretinės fotografijos. Vienoje jų – Icikas Lipšicas (g. 1927 m.), Simsono Lipšico – Biržų miesto tarybos nario sūnus. Lipšicų šeima buvo sušaudyta Pakamponyse, o jų medinis namas Biržuose, J. Basanavičiaus ir Kilučių gatvės sankryžoje, stovi iki šiol. Kitoje portretinėje nuotraukoje – poetas Pauliaus Drevinis 1944 ir 1976 metais. Verta paminėti ir Kuldūnų kaime gyvenusio fotografo mėgėjo bei kolekcininko J. Ambraziūno darytą nuotrauką, kurioje nežinomas vyriškis stovi prie laikrodžiais nukabintos sienos. Nuotrauka pažymėta fotospaudu bei aktualiau ir mūsų laikmečiui išminties perliuku. Reverse įrašyta: „Atmintis. / Jei vienas kvailys įmes / Akmeni jūron / Tai dešimts gudriu neišims, / 19 VIII 16 24“ (suklydo įrašydamas metus, turėtų būti 1942 m.). Rinkinį papildė ir keli nuotraukų

albumai. Viename jų Biržų apskrities I ir II rajono pradžios mokyklų pedagogų grupinės ir portretinės nuotraukos su autografais, menančios XX a. 3–4 deš.

Raštijos rinkinį papildė iš Biržų krašto kilusių arba čia palaidotų žymių asmenų parengti leidiniai. Tai kunigo Adolfo Sabaliausko-Žalios Rūtos religinio

turinio knygos, Antano Macijausko (Agaro), kun. Povilo Jakubėno, V. Stankevičiaus, Leonardo Žitkevičiaus, Petro Kubilevičiaus-Kubiliaus, Simo Miglino (S. Mingaila) istorinės, mokslo populiarinimo knygos, žurnalo „Jaunoji karta“ reklaminė skrajutė su Kazio Binkio eilėraščiu.

Verta pasidžiaugti, kad lapkričio mėnuo buvo ypač dosnus Tiškevičių valdymo laikotarpį menančiai salei. Ekspozicija atnaujinta originaliais indais iš Astravo dvaro (27 vnt.), restauratorių atkurtų iš archeologų iškastų daugybės šukių, bei interjero detalės (žvakidės) fragmentu. Tiek indai, tiek interjero detalė ne vietinės gamybos. Tai Anglijoje, Vokietijoje, Rusijoje, Latvijoje veikusių garsių keramikos fabrikų gaminiai.

Archeologijos rinkinį papildė dar vienas akmeninis kirvukas (III–I tūkst. pr. Kr). Jį pateikėjas rado gimtuosiuose laukuose Žilių kaime (Kupiškio raj.).

Buities rinkinį pagausino XX a. I p. rankų darbo tekstilė (14 vnt.) – pagalvės užvalkalas, užuolaidų komplektai, staltiesė, rankšluostis. Visa tai gaminta audimo, pinikų, nėrimo technika. Kiti buities rinkinį papildę eksponatai – XX a. I p. baldas (bufetas), gamintas vietinio Biržų baldžiaus ir medinė dėžutė, puošta pasakos motyvais. Ši dėžutė mena sunkius pokario laikus, kuomet buvo išmainyta į maisto produktus.

Dailės rinkinys buvo papildytas dviem išeivijos menininko Jokūbo Dagio (1905 12 16 Šlepščiai – 1989 09 06 Torontas) skulptūromis. Ilgą laiką jos slėpėsi palėpėje, Dagių šeimos sodyboje Šlepščiuose. Tai žmogų vaizduojantys kūriniai iš gipso, sukurti 1930 m., jam mokantis Kauno meno mokykloje.

Metams artėjant į pabaigą AČIŲ tariame žmonėms, kurie atnešdami naują eksponatą padeda pildyti muziejaus fondų rinkinius. Jūs kartu su mumis kuriate muziejų ir padedate jam pasakoti Biržų krašto istoriją.

Aistė Šinkevičienė, Biržų krašto muziejaus „Sėla“ archeologijos rinkinio saugotoja